

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

глибокі національні традиції, релігійно-філософська музика покликані оберігати нашу державу – Україну.

1. Бурбан М.І. *Хорове виконавство Львівщини: Посібник-довідник.* – Дрогобич: Вимір, 1999. – С. 12.

2. Бурбан М.І. *Українські хори та диригенти.* – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с.

3. Бурбан М.І. *Українські хори та диригенти.* – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с. – С. 639.

4. *Укр. Рад. Енци., том 12, видання 2, ст. 171, Київ 1985. (УРЕ)*

Стаття надійшла до редакції 18.04.2016

УДК 378.147

Інга Сіягівська, кандидат педагогічних наук, докторант лабораторії дидактики
Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

У статті було визначено сутність і шляхи реалізації компетентнісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти.

Ключові слова: інтеграція змісту навчальної діяльності, компетентнісний підхід.

Літ. 6.

Інга Сіягівська, кандидат педагогических наук, докторант лаборатории дидактики
Института педагогики НАПН Украины, г. Киев

**РЕАЛИЗАЦИЯ КОМПЕТЕНТНОСНОГО ПОДХОДА В ПРОЦЕССЕ ИНТЕГРАЦИИ
СОДЕРЖАНИЯ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ ГУМАНИТАРНЫХ
СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВЫСШИХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ**

В статье определены сущность и пути реализации компетентностного подхода в процессе интеграции содержания учебной деятельности студентов гуманитарных специальностей высших педагогических учебных заведений.

Ключевые слова: интеграция содержания учебной деятельности, компетентностный подход.

**Inha Synyakhovska, Ph.D. (Pedagogy), Doctoral at the laboratory of Didactics
Institute of Education of Ukraine, Ukrainian National Academy of Pedagogical Sciences, Kyiv**

**THE REALIZATION OF THE COMPETENCY APPROACH IN THE PROCESS OF
INTEGRATION OF CONCEPTS OF EDUCATIONAL TRAINING OF STUDENTS OF
HUMANITARIAN SPECIALTIES AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS**

The article deals with the subject matter and ways of realization of the competency approach in the process of integration of concepts of educational training of students of humanitarian specialties at higher educational establishments at the present stage of the development of higher education.

Keywords: the integration of concepts of educational training, a competence approach.

Постановка проблеми. Сучасний етап організації навчально-виховного процесу у вищих педагогічних навчальних закладах, формування у майбутніх фахівців професійних компетенцій не відповідає європейським і світовим стандартам, а відтак уся навчально-виховна й науково-дослідницька діяльність в умовах багатоступеневої освіти має бути підпорядкована ідеї високої комп'ютеризації, гуманітаризації, професіоналізації процесу навчання та інтеграції освіти й науки, застосуванню інноваційних освітніх технологій, спрямованих на досягнення прогнозованих

результатів та впровадженню компетентнісно зорієнтованого підходу до професійної підготовки фахівців у ВПНЗ.

Компетентнісний підхід є одним з провідних у світовій освітній стратегії, а освітня парадигма перетворюється на суспільно значуще явище як концептуальна основа освітньої національної політики держав Європейського освітнього союзу в цілому. В українській системі вищої освіти періоду його модернізації компетентнісний підхід стає одним із провідних принципів методології та використовується при розробці державних освітніх стандартів нового покоління, йому надано

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

статус безальтернативної нової освітньої парадигми.

Аналіз наукових досягнень і публікацій.

Сутність, особливості та специфіка компетентісного підходу представлені у працях І. Агапова, Л. Алексєєвої, В. Байденко, М. Боліна, В. Бологова, С. Бурцева, Ю. Варданян, Н. Гришанова, Є. Зеєра, І. Зимньої, О. Іскандерова, С. Козак, В. Краєвського, Н. Кузьміної, І. Легостаєва, І. Мегалова, А. Маркової, В. Охотнікова, О. Пахомова, В. Попкова, О. Прозорова, О. Семенов, В. Серікова, О. Усик, О. Хуторського, В. Шадрикова, Г. Щедровицького, Н. Яковлевої та ін.

Мета статті і завдання: визначити сутність і шляхи реалізації компетентісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх років у системі вищої професійної освіти проводяться роботи по інтеграції навчально-методичного забезпечення та структурування компетентності моделі бакалавра та магістра.

Значущими для дослідження професійної компетентності є роботи, в яких компетентність розглядається як:

- Рівень освіченості, що характеризується оволодінням засобами пізнавальної або практичної діяльності на базі теоретичних знань (Б. Гершунський, Н. Нікандров та ін.);

- Знання, вміння, досвід, теоретико-прикладна підготовленість до використання знань (В. Шепель, О. Шиян та ін.);

- Загальна здатність і готовність особистості до діяльності, що заснована на знаннях і досвіді, які придбані завдяки навчанню, орієнтовані на самостійну участь особистості в навчально-пізнавальному процесі, спрямовані на її успішне включення в трудову діяльність (Н. Гулієв, В. Сітаров, В. Кальней, С. Шишов та ін.);

- Складна, динамічна, інтегративна характеристика особистості, що виявляється у проблемних ситуаціях педагогічної діяльності, що дозволяє педагогу приймати ефективні рішення (Б. Авва, В. Беліков та ін.);

- Сукупність особистісних якостей, що дозволяють вільно орієнтуватися в динамічно мінливому соціумі, в середовищі своєї професійної діяльності, максимально використовуючи свої можливості, адаптуючись до запитів суспільства (Н. Кліменко, Т. Клімова та ін.).

Глибокий методолого-теоретичний аналіз компетентісного підходу в освіті проведено

І. Зимньою. Авторка зазначає, що компетентісний підхід “... визначає результативно-цільову спрямованість освіти...”, посилює власне практико-орієнтованість освіти, її прагматичний, предметно-професійний аспект...” [3, 34].

Компетентісний підхід на думку І. Зимньої, “не може бути протиставлений ЗУНам, оскільки він лише спеціально підкреслює роль досвіду, умінь практично реалізувати знання, вирішувати завдання на цій основі. Але він не тотожний ЗУНовському підходу, оскільки він фіксує і встановлює підпорядкованість знань та умінь, ставлячи акцент на практичній стороні питання..., істотно розширює його зміст власне особистісними складовими” [3, 34].

Як вказують З. Большакова і М. Тулькібаєва, сутність компетентісного підходу полягає в його тлумаченні як підходу, при якому результати освіти визнаються значущими за межами системи освіти. Компетентісний підхід – це підхід, який акцентував увагу на досягненні мети, результатів освіти, які виражають здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях.

Компетентісний підхід згідно В. Байденко дозволяє “перейти у професійній освіті від його орієнтації на знання до застосування й організації знання; “зняти” диктат об’єкту (предмета праці), (але не ігнорувати його) ...; покласти в основу стратегію підвищення гнучкості...; поставити на чільне місце міждисциплінарно – інтегровані вимоги до результату професійної освіти; ... орієнтувати людську діяльність на нескінченну різноманітність професійних і життєвих ситуацій” [1].

Г. Селевко визначає компетентісний підхід як поступову переорієнтацію освітньої парадигми з переважною передачею знань і формуванням навичок на створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, що визначають потенціал, здатності до виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного багатофакторного соціально-політичного, ринково-економічного та інфо-комунікаційного простору.

Отримані багатьма авторами дані, результати і висновки слугують вирішенню дослідних і впроваджувальних завдань. У той же час, дослідники відзначають цілий ряд невирішених проблем, що ускладнюють широкую реалізацію компетентісного підходу в освіті [4].

У числі таких проблем М. Ільзова називає такі:

1. Не існує загальноприйнятого уявлення про базові поняття “компетентність” і “компетенція”, різними авторами вони визначаються як

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

здатність, готовність, властивість, якість особистості; при цьому поняття “компетентність” і “компетенція” можуть нести одну і ту ж смислове навантаження (В. Байденко, Р. Петруньова та ін.), а можуть бути розведені по різних підставах (Е. Зеєр, Е. Симаюк, І. Зимня, А. Хуторський та ін.). Це істотно ускладнює практичну реалізацію компетентнісного підходу.

2. Відсутня науково обґрунтоване уявлення про інваріантну структуру компетентності суб'єкта професійної діяльності. Відповідно до концепції державного стандарту вищої освіти нового покоління все компетенції складають два блоки: загальнокультурний і професійний. Перелік загальнокультурних компетенцій заданий для всіх напрямів підготовки. Що ж стосується професійних компетенцій, то тут становище інше: задаючи по кожному напрямку та рівня підготовки обов'язкові набори компетенцій, державний стандарт вищої освіти залишає вищам широкий простір для творчості в побудові цих наборів додатковими компетенціями, що відображають особливості професійної діяльності фахівців, що випускаються. Це передбачає вирішення нових теоретичних і практичних завдань.

Компетентнісний підхід передбачає оволодіння цілісним досвідом вирішення життєвих проблем, майстерність виконання соціальних ролей на основі предметного знання, відповідальності, комунікативності, бажання і вміння працювати творчо, вирішувати нестандартні завдання. Цей підхід відкриває можливості для більш якісної професійної підготовки студентів, що включає не тільки передачу знань, а й готовності до продуктивної діяльності й актуалізації особистісних ресурсів [6].

Вибір компетентнісного підходу обґрунтований такими позиціями: упровадження компетентнісного підходу в систему вищої освіти України відбувається одночасно з урахуванням вимог Сорбонсько-Болонського процесу та традицій національної системи освіти.

Реформування системи проходить за двома основними напрямками: зміна структури циклів освіти і переорієнтація змісту вищої професійної освіти. Зміна структури циклів освіти відбувається з введенням дворівневої системи: бакалавріат – магістратура, зміна структури циклів і змісту освіти здійснюється за допомогою перепроєктування державних стандартів вищої професійної освіти. У нових стандартах роль компетентнісної складової, що адаптується до змін ринку праці, призначена національно-регіональному та вищівському компонентам;

- ступені бакалаврської й магістерської

підготовки включають у себе одночасно різні профілі й орієнтацію на задоволення як особистих та академічних потреб, так і потреб ринку праці;

- основним принципом компетентнісного підходу в змісті освіти є принцип переходу від предметної диференціації до міждисциплінарної інтеграції, який враховується при розробці стандартів, навчальних планів і програм.

Компетентнісний підхід, будучи орієнтованим, насамперед, на нове бачення цілей та оцінювання результатів професійної освіти, висуває свої вимоги і до інших компонентів освітнього процесу – змістом, педагогічним технологіям, засобам контролю та оцінки. Головне тут – це проектування і реалізація таких технологій навчання, які створювали б ситуації включення студентів в різні види діяльності (спілкування, вирішення проблем, дискусії, диспути, виконання проєктів).

У якості мети при реалізації компетентнісного підходу у професійній освіті виступає формування компетентного фахівця. Компетенції в сучасній педагогіці професійної освіти необхідно розглядати як новий, обумовлений ринковими відносинами, тип цілепокладання в освітніх системах. У чому його новизна, чим відрізняється цей тип цілепокладання від традиційного, академічного підходу до формування цілей? Головна відмінність полягає в тому, що “компетентнісна модель звільняється від диктату об'єкту (предмета) праці, але не ігнорує його, тим самим ставить в основу міждисциплінарні, інтегровані вимоги до результату освітнього процесу” [2, 22].

Компетентнісний підхід дозволив визначити ключові компетенції майбутніх педагогів, і, виходячи із завдань дослідно-експериментальної роботи, сформувати у студентів здатність використовувати весь набутий комплекс професійних компетенцій у вирішенні професійних завдань.

Компетентнісний підхід допомагає зрозуміти, що на сучасному етапі поряд з поінформованістю (знання-уміння-навички), необхідні вміння вирішувати проблеми, що виникають в ході виконання соціальних ролей громадянина, при оцінці вчинків, взаємин, при освоєнні нової техніки і технологій. Згідно ідеї компетентнісного підходу, необхідна інтеграція змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, тобто необхідно створити умови для того, щоб студенти могли самостійно вирішувати виникаючі професійні проблеми, формуючи універсальні способи професійної діяльності, які

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

застосовуються в різних соціально-педагогічних ситуаціях [5].

Проте, незважаючи на актуальність і широке використання терміну “компетентність” у сучасній науці й практиці, існує безліч різних підходів до його розуміння і використання. У психолого-педагогічній науці не існує єдиного визначення термінів “компетенція” і “компетентність”. У зарубіжній літературі термін “компетенція” часто розглядається як “поглиблене знання”, “здатність або, як складову ключової компетенції, особистісне властивість, що забезпечують взаємодію людини зі світом на основі його ставлення до себе, суспільства, інших, діяльності”.

Результати компетентісного підходу виявляються у компетентностях і компетенціях.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти; (ст. 1 Закону України про вищу освіту)

Компетентність – складне особистісне утворення, що інтегрує відповідно до вимог певної діяльності знання, уміння, навички, особистий досвід її виконання, ставлення до процесу і результату, вона створює передумови для активних самостійних дій. Отже, компетентність не зводиться тільки до знань, окремих умінь і навичок, а належить до сфери складних умінь і якостей особистості. Це рівень освіченості, що дозволяє вирішувати завдання в різних сферах життєдіяльності на базі теоретичних знань. Іншими словами, здатність застосовувати ці знання у практичній діяльності, самостійно виробляти на базі таких знань способи практичної діяльності. На відміну від функціональної грамотності, в даному випадку мова йде про питання, орієнтація у яких не є обов’язковою умовою для загальної адаптації особистості до існуючої соціокультурної середовищі. Рівень компетентності для випускника вишу буде складатися з показників загальнокультурної, професійної та методологічної компетентності.

Нижче представлений докладний список видів компетентності. В окремих випадках описується безліч різних способів прояву певного виду компетентності. Ці різні прояви однієї й тієї ж характеристики зазвичай взаємопов’язані. Іноді природу певного виду компетентності можна чітко визначити, описавши наслідки його невияву (Дж. Равен).

1) тенденція до більш ясного розуміння цінностей і установок по відношенню до конкретної мети; 2) тенденція контролювати свою діяльність; 3) залучення емоцій у процес діяльності; 4) готовність і здатність навчатися самостійно; 5) пошук і використання зворотного зв’язку; 6) впевненість у собі; 7) самоконтроль; 8) адаптивність: відсутність почуття безпорадності; 9) схильність до роздумів про майбутнє: звичка до абстрагування; 10) увага до проблем, пов’язаних з досягненням поставлених цілей; 11) самостійність мислення, оригінальність; 12) критичне мислення; 13) готовність вирішувати складні питання; 14) готовність працювати над чим-небудь спірним і тим, що викликає занепокоєння; 15) дослідження навколишнього середовища для виявлення її можливостей та ресурсів (як матеріальних, так і людських); 16) готовність покладатися на суб’єктивні оцінки і йти на помірний ризик; 17) відсутність фаталізму; 18) готовність використовувати нові ідеї та інновації для досягнення мети; 19) знання того, як використовувати інновації; 20) впевненість у доброзичливому ставленні суспільства до інновацій; 21) установка на взаємний виграв і широта перспективи; 22) наполегливість; 23) використання ресурсів; 24) довіра; 25) ставлення до правил як вказівок бажаних способів поведінки; 26) здатність приймати правильні рішення; 27) персональна відповідальність; 28) здатність до спільної роботи заради досягнення мети; 29) здатність спонукати інших людей працювати спільно заради досягнення поставленої мети; 30) здатність слухати інших людей і брати до уваги те, що вони говорять; 31) прагнення до суб’єктивної оцінки особистісного потенціалу працівників; 32) готовність дозволяти іншим приймати самостійні рішення; 33) здатність вирішувати конфлікти і пом’якшувати суперечності; 34) здатність ефективно працювати в якості підлеглого; 35) терпимість по відношенню до різних стилів життя оточуючих; 36) розуміння плюралістичної політики; 37) готовність займатися організаційним та громадським плануванням.

Освітня компетенція є сукупністю взаємозв’язаних смислових орієнтацій, знань, умінь, навичок і досвіду діяльності учня відносно певного кола об’єктів реальної дійсності, необхідних для здійснення особистісно й соціально значущої продуктивної діяльності. Компетенція – це суспільна норма, вимога, яка сама по собі не є характеристикою індивіда. Нею

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

вона стає у процесі засвоєння і рефлексії учня, перетворюючись у компетентність.

С. Шишов і В. Кальней виділяють наступні компетенції, якими освітні установи повинні озброювати своїх випускників:

1) політичні та соціальні компетенції: здатність брати на себе відповідальність, брати участь у спільному прийнятті рішень, регулювати конфлікти ненасильницьким шляхом, приймати участь у функціонуванні й поліпшенні демократичних інститутів;

2) компетенції, що стосуються життя в багатокультурному суспільстві. Для того, щоб перешкоджати виникненню расизму, поширенню клімату нетерпимості, освіта має "озброїти" молодь міжкультурними компетенціями, такими як розуміння відмінностей, повага один до одного, здатність жити з людьми інших культур, мов, релігій;

3) компетенції, що стосуються володіння усним та писемним спілкуваннями. Вони є важливими в роботі й суспільному житті до такого ступеня, що тим, хто ними не володіє, загрожує виключення з товариства;

4) компетенції, пов'язані з виникненням суспільства інформації (володіння новими технологіями, розуміння їх застосування, здатність критичного відношення до поширюваної по каналах ЗМІ інформації і реклами);

5) здатність навчатися все життя як основа безперервної підготовки у професійному плані, а також в особистому та суспільному житті.

Упровадження компетентнісного підходу щодо інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів повинно сприяти модернізації традиційного усталеного підходу, пріоритетом якого є формування знань, умінь і навичок. Модернізація освіти на засадах реалізації компетентнісного підходу передбачає досягнення нею відповідних стандартів щодо сучасних загальноєвропейських вимог. Використання нової парадигми обумовлює подолання традиційних орієнтацій освіти, актуалізацію її діяльній складовій та нове бачення змісту, методів і технологій. Важливими також є ідеї та наукові позиції компетентнісного підходу, який передбачає інтеграцію аксіологічної, мотиваційної, рефлексивної, когнітивної, операційно-технологічної та інших складових процесу навчання, що відображають зростання не лише знань, умінь, навичок, а й досвіду творчої діяльності й пізнання, емоційно-ціннісного ставлення до практичної діяльності. Професійна компетентність фахівця є складним інтегративним

інтелектуальним, професійним й особистісним утворенням, що формується у процесі його підготовки у ВПНЗ, виявляється, розвивається й удосконалюється у професійній діяльності. Ефективність її формування суттєво залежить від видів теоретичної, практичної та психологічної підготовленості вчителя, його особистісних, професійних та індивідуально психічних якостей, сприйняття цілей, цінностей, змісту та особливостей педагогічної діяльності. Отже, можна зазначити, що професійна компетентність виявляється в діяльності й не може обмежуватися тільки певними знаннями, уміннями та навичками.

Аналізуючи зміст численних досліджень, присвячених використанню компетентнісного підходу для підготовки спеціалістів різних профілів (М. Боліна, С. Козак, І. Мегалова, О. Пахомова, О. Прозорова, Е. Соловійова та інші), можемо виокремити ті шляхи, за якими відбувається поступова реалізація компетентнісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти:

- широке впровадження в зміст вишівських навчальних дисциплін передових вітчизняних і зарубіжних наукових розробок;

- удосконалення способів організації та розширення обсягів самостійної підготовки студентів.

- упровадження інноваційних форм диференціації навчального процесу та методик викладання;

- застосування у практиці викладання сучасного мультимедійного забезпечення;

- розширення цільової підготовки майбутніх фахівців на замовлення конкретних суб'єктів (підприємств, організацій) з можливістю вибору дисциплін, які вивчаються;

- раціональне використання активних й інтерактивних методів навчання у вищій школі залежно від профілю підготовки тих, хто навчається;

- залучення досвідчених зарубіжних спеціалістів до викладання й організація міжнародного обміну студентами під час їхнього навчання;

- тісний зв'язок науки, практики підготовки майбутніх фахівців з практичними потребами й суспільними запитами;

У психолого-педагогічних дослідженнях приділяється належна увага застосуванню компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутнього фахівця, який працює в системі освіти. Маємо всі підстави стверджувати:

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

як самостійне явище компетентнісний підхід в умовах вітчизняного освітнього простору пройшов стадію констатації (необхідності застосування) та феноменологізації (оцінка й опис феномену), теперішня стадія є стадією методологічною (конкретизація основних понять, факторів, шляхів й умов реалізації). Компетентнісний підхід у педагогічній освіті ґрунтується на міждисциплінарних, інтегрованих вимогах до результату освітнього процесу. Саме необхідність допомогти студентам навчитись правильно вирішувати ті чи інші проблеми у певних ситуаціях (навчальних, життєвих, професійних) спонукала до застосування компетентнісного підходу в освітньому просторі.

Висновки. Компетентнісний підхід передбачає створення науково-методичного забезпечення реалізації моделі системи інтеграції змісту навчальної діяльності студентів на основі конкретизації мотиваційного, операційного, когнітивного, рефлексивного й інших складових результатів навчання у вищому педагогічному навчальному закладі.

З позицій компетентнісного підходу рівень освіти визначається здатністю фахівця вирішувати задачі різної складності на основі набутих знань та досвіду. З'ясування тих професійних і життєвих компетентностей, які необхідні майбутнім учителям для належного здійснення професійної діяльності, а також

визначення шляхів їх формування є перспективою подальших наукових робіт.

1. Байденко В.И. Выявление состава компетенций выпускников вузов как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения / Валентин Иванович Байденко. – М.: ИЦПКПС, 2006. – 72 с.

2. Байденко В.И. Базовые навыки (ключевые компетенции) как интегрирующий фактор образовательного процесса / В.И. Байденко, Б. Оскарссон // Профессиональное образование и формирование личности специалиста. – М., 2002. – С. 22 – 46.

3. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И.А. Зимняя // Высшее образование сегодня. М.: – 2003. – №5. – С. 37 – 39.

4. Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методол. семінару 3 квіт. 2014 р., м. Київ: [у 2 ч.]. Ч. 2 / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень, В.І. Луговий, О.І. Ляшенко та ін.] – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014. – 292 с.

5. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи // Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О.В. Овчарук. – Київ: "К.І.С.", 2004. – 112 с.

6. Равен Дж. Компетентність в сучасному суспільстві / Джон Равен. – М.: Когіто-Центр, 2002. – 396 с.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2016

“Вчення моє полягає лише в тому, щоб мати чисте серце і любити свого ближнього як самого себе”.

Конфуцій
давньоқытайський філософ та політичний діяч

“Приставляти одну добру справу до іншої так щільно, щоб між ними не залишалось ані найменшого проміжку, – ось що я називаю насолоджуватися життям”.

Марк Аврелій
римський імператор, філософ-стоїк

“Ти можеш!” – повинен нагадувати вчитель учневі.

“Він може!” – повинен нагадувати колектив.

“Я можу!” – повинен повірити в себе учень.

Віктор Шаталов
вчитель-новатор, заслужений учитель України, лауреат премії імені
К.Д.Ушинського

